

De Erfgoedmonitor

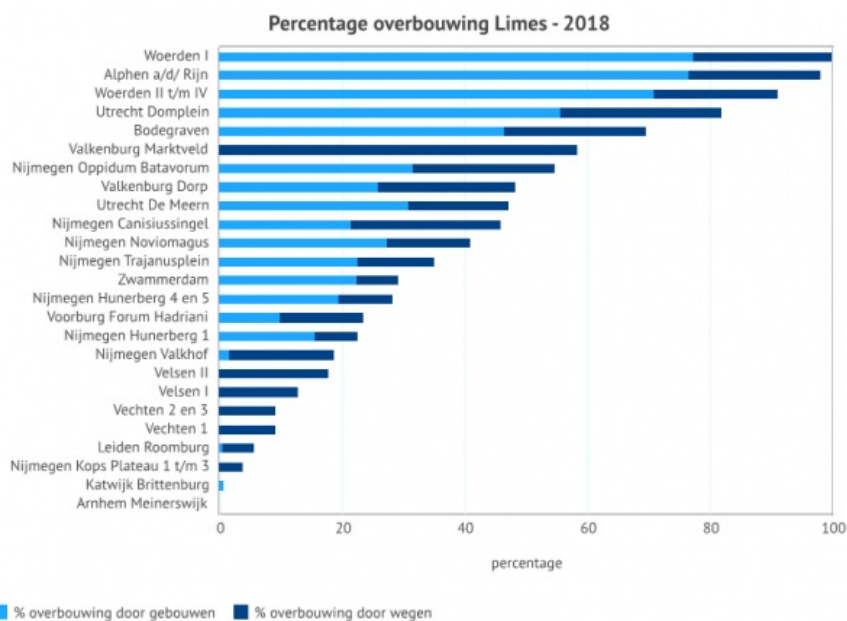
Home > Indicatoren > Openheid werelderfgoed - Romeinse Limes

Werelderfgoed en openheid - Romeinse Limes

Publicatiedatum: 31 januari 2019

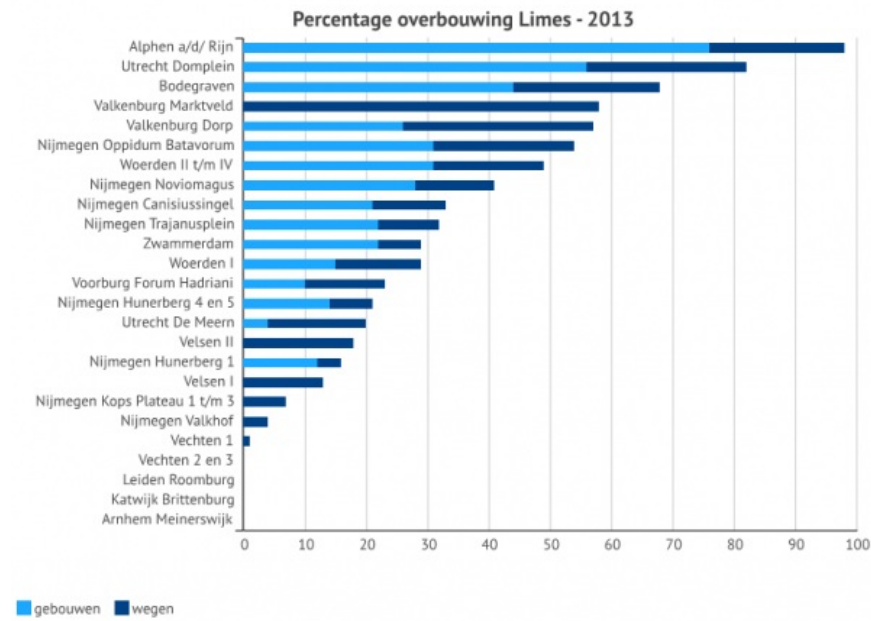
De castella Woerden I heeft binnen de Romeinse Limes in Nederland met 100% in 2018 het hoogste percentage overbouwing (in 2013 was dit nog 29%). 1 locatie van de Limes in Nederland kent in het geheel geen overbouwing (in 2013 waren dit er nog 4).

% overbouwing 2018

Bron: RCE

% overbouwning 2013

Kaart

De staafgrafieken tonen de onderdelen van de Limes en de mate van overbouwning door wegen en gebouwen in percentages in 2013 en 2018. Door in te zoomen op de stippen op de dynamische kaart onder de derde tab wordt de begrenzing van een castellum zichtbaar. De kleur van de transparante overlay toont het percentage overbouwning van een castellum door wegen en gebouwen. In Nijmegen worden behalve castella ook castra, kampementen, steden en een nederzetting getoond.

De Romeinse Limes

De Limes is de grens van het voormalige Romeinse Rijk en werd van ongeveer 50 na Chr. tot zo'n 400 na Chr. door de Romeinen gebruikt. De Limes was een militaire zone, die bestond uit een weg en verdedigingswerken, in de nabijheid waarvan steden en burgernederzettingen ontstonden. In Nederland loopt de Limes van Katwijk via de Oude, Kromme en NederRijn langs Arnhem naar Duitsland. Belangrijke elementen uit de grensverdediging zijn de 17 castella (forten), die echter geen van allen bovengronds bewaard zijn gebleven. Drie Romeinse steden (Forum Hadriani, Ulpia Noviomagus en Oppidum Batavorium), een kampement voor hulptroepen (Nijmegen Trajanus), twee castra of legioenskampen (Nijmegen Hunerberg 1, Hunerberg 4 & 5) en een nederzetting (Nijmegen Canisiussingel) zijn wel ondergronds behouden gebleven.

Missende schakel

Sinds 2011 staat de Romeinse Limes in Nederland op de Voorlopige Lijst van toekomstige Nederlandse werelderfgoed aanvragen. De geplande voordracht betekent een uitbreiding van drie onderdelen van de Limes die al op de werelderfgoedlijst staan, namelijk die van Engeland, Schotland en van Duitsland. De Romeinse Limes verbindt Nederland met de andere landen die ooit deel hebben uitgemaakt van dit wereldrijk.

1 castella geheel en 2 grotendeels overbouwd

De castella van Woerden 1, Alphen aan de Rijn en Wloerden 2 t/m 4 hebben het hoogste percentage overbouwing: respectievelijk 100%, 98% en 82% (Woerden 1 77% door gebouwen en 23% door wegen, Alphen a/d Rijn 77% door gebouwen en 22% door wegen en Woerden 2 t/m 4 71% door gebouwen en 20% door wegen). Op de locatie van het Castellum Utrecht heeft zich in de middeleeuwen een stad ontwikkeld, waarbij delen van het castellum zijn geïncorporeerd, maar waarbij ook delen zijn afgebroken. Het castellum van Alphen aan de Rijn is pas in de 20e eeuw overbouwd geraakt.

8 locaties geen overbouwing

8 locaties binnen de Limes hebben geen gebouwde overbouwing. maar 7 hiervan worden wel door wegen of bestrating afgedekt (Valkenburg Marktveld, Velsen 1 en 2, Vechten 1, 2 en 3, Nijmegen Valkhof, Nijmegen Kops Plateau en Leiden Roomburg). 1 lokatie heeft overbouwing noch wegafdekking (Arnhem Meinerswijk).

Bronnen:

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) - kaartanalyse.

1 Februari 2018

Meetfrequentie: 4-
jaarlijks

Verantwoording:

Het percentage overbouwing is bepaald door middel van een analyse van Top10NL (2013 en 2018), waarbij binnen de grenzen van de Romeinse Limes de mate van overbouwing in kaart is gebracht.

TOP10NL is het digitale topografische basisbestand binnen de Basisregistratie Topografie (BRT) van het Kadaster. TOP10NL is landsdekkend en kan worden geraadpleegd op schaalniveaus tussen 1:5.000 en 1:25.000. TOP10NL is ontstaan vanuit luchtfoto's, veldopnamen en informatie uit externe bestanden en is opgebouwd uit verschillende topografische elementen:

wegdeel;

spoorbaanddeel;

waterdeel;

gebouw;

terrein;

inrichtingselement;

reliëf;

registratief gebied;

geografisch gebied;

functioneel gebied.

Het Kadaster houdt het bestand actueel door interpretatie van digitaal beeldmateriaal en gegevens uit externe bronnen.

Het percentage overbouwing is berekend voor de oorspronkelijke begrenzing van een castellum inclusief zijn omgrachting. Het percentage overbouwing van de Romeinse castella, castra en steden binnen de Romeinse Limes geeft de mogelijke aantasting van de archeologische resten weer, maar niet noodzakelijkerwijs. Ook de zichtbaarheid, de beleefbaarheid en de toegankelijkheid van een vindplaats kunnen door een overbouwing verminderd zijn.

Bezoek ook de pagina [Openheid werelderfgoed](#) voor meer informatie over dit onderwerp.